

Nasjonalparkstyret
for Femundsmarka
og Gutulia

Møteinnkalling

Utvalg:	Arbeidsutvalg for Nasjonalparkstyret Femundsmarka og Gutulia
Møtested:	Digitalt, Teams
Dato:	09.05.2025
Tidspunkt:	13:00 - 14:00

Velkommen til møte i arbeidsutvalget 9. mai kl. 13-14. Møtet blir digitalt på Teams, se egen innkalling med lenke. Eventuelt forfall meldes til nasjonalparkforvalterne.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
AU 4/2025	Godkjenning av møteinnkalling og sakliste, og valg av styremedlem til godkjenning av protokoll		
AU 5/2025	Femundsmarka nasjonalpark - felling av trær - Grøtådalssætra - 2025 - Jon Arve Wålberg og Bente Waldal		2025/5479

AU 4/2025 Godkjenning av møteinnkalling og sakliste, og valg av styremedlem til godkjenning av protokoll

Arkivsaksnummer: 2025/5479-2

Saksbehandler: Sindre Kolstad Valan

Dato: 05.05.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Femundsmarka og Gutulia	5/2025	09.05.2025

Femundsmarka nasjonalpark - felling av trær - Grøtådalssætra - 2025 - Jon Arve Wålberg og Bente Waldal

Forslag til vedtak

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia ved delegert myndighet til arbeidsutvalget, gir Jon Arve Wålberg og Bente Waldal dispensasjon til å felle tre (3) furutrær ved Grøtådalssætra. Tømmeret skal benyttes til restaurering av seterstua. Dispensasjon for felling av trær gis med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Vilkår

- Tillatelsen gjelder felling av inntil tre (3) furutrær som er beskrevet og avbildet i søknaden. Ingen andre trær skal felles.
- Alt kvistavfall etter hogst skal fjernes og brukes til fyringsved på setra.
- Gjenstående stubber kappes så lavt som mulig og dekkes til med torv og vegetasjon.
- Etablering av nye trær og skog skal skje ved naturlig foryngelse.

--- slutt på innstilling ---

Saksdokumenter (følger saken)

Søknad – hogst av tømmer ved Grøtådalssætra – 2025 – 27.04.2025

Saksopplysninger

Jon Arve Wålberg og Bente Waldal er eiere av Grøtådalssætra, hvor det nå pågår en omfattende restaurering av seterstua. Håndverkere vil være til stede og utføre arbeidet store deler av våren 2025. Nasjonalparkstyret har tidligere i år gitt tillatelse til transport av tømmer med helikopter fra Elgå til Grøtådalssætra.

Under demonteringen av seterstua ble det avdekket flere skader og et større restaureringsbehov enn først antatt. Det er derfor nødvendig med mer materialer, nærmere bestemt tømmerstokker for lafting. På bakgrunn av dette søker de nå nasjonalparkstyret om tillatelse til å felle inntil tre furutrær nord for setra. Se vedlagte bilder og kart som viser de aktuelle trærne.

Fellingen vil skje med motorsag, og tømmeret fraktes manuelt til setra uten bruk av maskiner. Tømmeret er avgjørende for å kunne ferdigstille restaureringen i løpet av våren

2025. Alternative transportløsninger er vurdert, men lar seg ikke gjennomføre grunnet snøfrie forhold og hensyn til sårbar hekke- og yngletid.

Plassering av trærne nord for Grøtådalssætra.

Flyfoto over plassering av trærne nord for Grøtådalssætra.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven

Verneforskriften for Femundsmarka nasjonalpark

Formålet med opprettelsen av Femundsmarka nasjonalpark er:

- å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt skog- og fjellområde
- å bevare landskapsformer med blant annet det særpregede dødislandskapet med blokkmark, morenerygger, sjøer og vannsystemer
- å bevare det naturlige biologiske mangfoldet med et egenartet plante- og dyreliv.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Kulturminner i nasjonalparken skal sikres mot skade. Området skal kunne nyttes til reindrift. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse.

I verneforskriftens § 3 pkt. 2.1 står det at «*All vegetasjon er vernet mot skade og ødeleggelse av enhver art. Dette gjelder også døde trær. Planting, såing, gjødsling og innføring av nye plantearter er forbudt*». Forvaltningsmyndigheten kan kun gi tillatelse til uttak av trevirke for brensel til buer og oppsittere.

Naturmangfoldloven

Verneforskriften og forvaltningsplanen omtaler ikke uttak av trevirke til tømmer for istandsetting av bygninger.

Felling av trær må derfor vurderes etter den generelle dispensasjonshjemmelen § 48 i naturmangfoldloven, som sier at det kan gis tillatelse dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig. Den generelle dispensasjonshjemmelen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at saken skal vurderes i henhold til prinsippene i lovens §§ 8-12, angående kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning på økosystemet (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige driftsmetoder (§ 12).

Vurderinger

Nasjonalparkstyret har generelt god kunnskap om området, basert på naturfaglige registreringer utført i forbindelse med verneplanprosesser, forvaltningsplaner og andre kunnskapsinnhentinger i Femundsmarka. Store deler av nasjonalparken er vurdert som sårbare områder, basert på kartlegginger av biologisk mangfold og reindrift. De indre delene av Femundsmarka – Grøtådalen, Vonsjøan, Styggsjøan, Skjebro og Muggsjølia – er i forvaltningsplanens kapittel 2.2.5, kart 4, identifisert som viktige leveområder for rødlistede og sjeldne fugle- og dyrearter. Nasjonalparkstyret anser at kunnskapsgrunnlaget etter nml. § 8 er tilstrekkelig for å kunne behandle saken. Føre-var-prinsippet i nml. § 9 kommer derfor ikke til anvendelse.

Det søkes om tillatelse til å felle tre furutrær for å skaffe tilstrekkelig tømmer til ferdigstilling av restaureringen av seterstua. Håndverkerne har dokumentert trærnes plassering med bilder. Trærne anslås til å være rundt 100–120 år gamle og står i en skog som har forynget seg etter avvirkning rundt 1930-tallet. De står i god avstand fra både stier og setra, og er lite synlige for ferdsel i området. Ut i fra bildene og alderen på trærne er det lite sannsynlig at det forekommer sjeldne og rødlistede arter.

Nasjonalparkstyret har en restriktiv holdning til uttak av trær. I Femundsmarka er det store utfordringer knyttet til ulovlig hogst og skade på vegetasjon i forbindelse med bålrensning. Ivaretagelse av gammel furuskog er en sentral del av verneformålet for nasjonalparken. Gamle og døde trær er viktige leveområder for en lang rekke sjeldne og rødlistede arter av sopp, lav og insekter.

For inneværende sesong finnes det ingen reelle alternativer for å skaffe nødvendig tømmer. Inntransport er ikke mulig på grunn av snøfrie forhold, sårbar hekke- og kalvingstid, samt fordi håndverkere allerede er på plass. Transport med helikopter er heller ikke ønskelig i den mest sårbare perioden for dyreliv og reindrift, som strekker seg fra april til juli. En utsettelse av arbeidet vil føre til betydelige merkostnader. Det er dessuten en fordel å konsentrere byggeaktiviteten i området for å begrense støy og forstyrrelser av dyrelivet.

De aktuelle trærne som ønskes tatt ut, står i et område som ble avvirket på 1930-tallet, og representerer derfor en relativt ung skog sammenlignet med andre deler av Femundsmarka. Hogsttiltaket vil skje i et svært begrenset omfang, og vurderes derfor å være så vidt innenfor det som er akseptabelt i denne spesielle situasjonen, uten å skape presedens. Dersom tiltaket hadde omfattet eldre skog, rødlistede arter, karakteristiske trær eller et større antall trær, ville saken blitt vurdert annerledes. Prinsippet bør fortsatt være at materialer og tømmer skal fraktes inn i nasjonalparken og ikke tas inne i området.

Det bør stilles vilkår om at alt kvistavfall fjernes, stubber dekkes med torv og at spor etter hogsten fjernes. Dette for å unngå negative visuelle inntrykk for besøkende og hindre uheldig signaleffekt om hogst i nasjonalparken. Tiltaket vurderes til å ikke påføre naturverdiene ytterligere belastning jf. nml. § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning.

Nml. § 11 om at kostnader ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver, anses ikke som relevant i dette tilfellet.

Tiltaket gjennomføres manuelt av erfarne håndverkere, trærne fraktes uten bruk av maskiner, og alle spor etter hogsten fjernes. Andre alternativer er vurdert, men funnet uhensiktsmessige på grunn av snøforhold og sårbar hekke- og kalvingstid jf. nml § 12.

Samlet vurdering

Nasjonalparkstyret vurderer at det foreligger et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for behandling av søknaden. Tiltaket er spesielt begrunnet, av begrenset omfang, og det finnes ingen andre praktisk gjennomførbare alternativer. Med en skånsom gjennomføring og strenge vilkår for å fjerne spor etter hogst, vurderes tiltaket til ikke å endre landskapets art eller karakter nevneverdig. Nasjonalparkstyret vurderer at tiltaket verken strider mot verneformålet eller vesentlig påvirker verneverdiene i området jf. nml § 48.

Fra: Henning Søndmør[hsondmor@gmail.com]

Sendt: 27.04.2025 10:55:11

Til: Valan, Sindre Kolstad;Valan, Sindre

Kolstad[sindre.valan@statsforvalteren.no;sindre.valan@statsforvalteren.no]

Kopi: Jon Arve Wålberg[jonarve@haugenvedfemund.no];Bente Waldal[bentewaldal@gmail.com];

Tittel: Hogge tømmer ved grøtådssetra

Hei!

Ja dette blir jo en spesiell forespørsel!

Er igang med arbeid på grøtådssetra og det er dårligere enn først antatt. Sikkert noe jeg burde forutsett, men slik er det. Normalt sett hadde det jo også vært mulig å frakte med skuter på denne tida av året, men ikke i år.

Det dreier seg om to trær isåfall.

Posisjon

N 62°15.8196' Ø 012°11.4096'

Og

N 62° 15.8039' Ø 012°11.3749'

Har også tatt et par bilder.

Hilsen sømåen tradisjonshandverk as

Henning

